

Mgr Dagmara Dragan

Tytuł rozprawy: Charakter prawny instrukcji ruchu i eksploatacji

Sektor energetyczny ma bardzo istotne znaczenie dla gospodarki i ładu społecznego, tak w zasięgu lokalnym, jak i globalnym. Swoiste cechy tego sektora, takie jak kapitałochłonność inwestycji oraz długi czas ich realizacji, a także szeroko rozumiane wysokie bariery wejścia na rynek powodują, że jest to sektor szczególnie podatny na powstawanie monopolii. Mimo że w ostatnich dziesięcioleciach przeszedł on głębokie zmiany, to wciąż jego pełna liberalizacja nie powiodła się. Realizacja celów kształtujących politykę energetyczną państwa, takich jak zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, rozwoju konkurencji, przeciwdziałania negatywnym skutkom naturalnych monopolii oraz równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych, wymaga interwencji państwa w sektorze energetycznym, przejawiającej się między innymi nałożeniem na operatorów systemów energetycznych licznych obowiązków oraz nadaniu wyspecjalizowanemu organowi regulacyjnemu kompetencji do nadzorowania ich wykonania.

Jednym z takich obowiązków jest wymóg opracowania przez operatorów systemów energetycznych, to znaczy operatorów systemów przesyłowych, dystrybucyjnych, magazynowania i skraplania gazu ziemnego, odpowiednio instrukcji ruchu i eksploatacji sieci, instrukcji ruchu i eksploatacji instalacji magazynowej oraz instrukcji ruchu i eksploatacji instalacji skroplonego gazu ziemnego. Są to dokumenty opracowywane przez operatorów na podstawie art. 9g ustawy – Prawo energetyczne, o ustalonej w tym przepisie treści, przygotowywane w specjalnej procedurze, w ramach której są przedmiotem konsultacji i podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w formie decyzji administracyjnej. Instrukcje określają szczegółowe warunki korzystania z infrastruktury energetycznej przez użytkowników systemu oraz warunki i sposób prowadzenia ruchu, eksploatacji i planowania rozwoju tej infrastruktury. Są one bardzo rozbudowane treściowo – regulują procedury zarówno *stricte* techniczne, związane przede wszystkim z bezpieczną eksploatacją infrastruktury, jak i procedury zawierania umów czy standardy obsługi użytkowników systemów. Jednocześnie zgodnie z art. 9g ust. 12 ustawy – Prawo energetyczne, na użytkowników systemu nałożony został obowiązek zastosowania instrukcji i przesądono, że instrukcje stanowią część umów łączących użytkowników systemu z operatorami. Wszystkie te elementy podlegają badaniu w niniejszej rozprawie.

W pracy postawiona następująca teza: instrukcja ruchu i eksploatacji danego systemu energetycznego to dokument stanowiący podstawę zarządzania i użytkowania

tego systemu w sensie zarówno technicznym, jak i organizacyjnym, opracowywany w specjalnej procedurze, zatwierdzany co do zasady w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez Prezesa URE, adresowany do operatorów, użytkowników systemu, jak i podmiotów trzecich, stanowiący część umów cywilnoprawnych i współkształtujący treść stosunków zobowiązaniowych.

Rozprawa podzielona została na pięć rozdziałów. W rozdziale I omówiono podstawy prawne i cele instrukcji w systemie prawnym. W rozdziale II przedstawiono zakres podmiotowy i przedmiotowy obowiązku opracowania instrukcji. Rozdział III skupia się na strukturze i treści instrukcji. W rozdziale IV scharakteryzowano obowiązek i proces opracowania instrukcji. Natomiast w rozdziale V przedstawiono podstawy prawne i zakres obowiązku stosowania instrukcji. Każdy z rozdziałów opatrzony jest wprowadzeniem, w ramach którego sformułowano hipotezy szczegółowe. Praca kończy się sformułowaniem wniosków, w których odniesiono się do postawionej tezy i hipotez szczegółowych. We wnioskach przedstawiono również postulaty *de lege ferenda*.